

Pro Accesibilitate Pro Incluziune Pro Democrație

Subiecte de interes special:

- A fost lansată aplicația „Deaf Info Center” pentru persoanele cu deficiențe de auz din Republica Moldova
- Interviu cu Valentina Gurali, interpreță în Limbajul Mimico-Gestual (LMG): „Limbajul semnelor a fost prima mea limbă”
- Svetlana Gudumac, interpreță în LMG la TVR Moldova
- La ce ne ajută cunoașterea Limbajului Mimico-Gestual?
- O nouă alee în incinta Grădinii Botanice din Chișinău - ALEEA INCLUZIUNII
- Programul FLEX vă așteaptă!

*"Ochiul mă poate duce la ușa unei camere,
dar nu pot deschide această ușă fără ajutorul urechii"*

Ludwig van Beethoven,
compozitorul celebru care și-a pierdut auzul în timpul vieții.

Acest citat ilustrează lupta și dificultățile pe care persoanele cu deficiențe de auz le pot întâlni în viața lor și subliniază importanța auzului în experiența umană.

Sursa foto: <https://social.gov.md/>

Finanțat de
Uniunea Europeană

Cofinanțat și implementat de
Fundația Soros Moldova

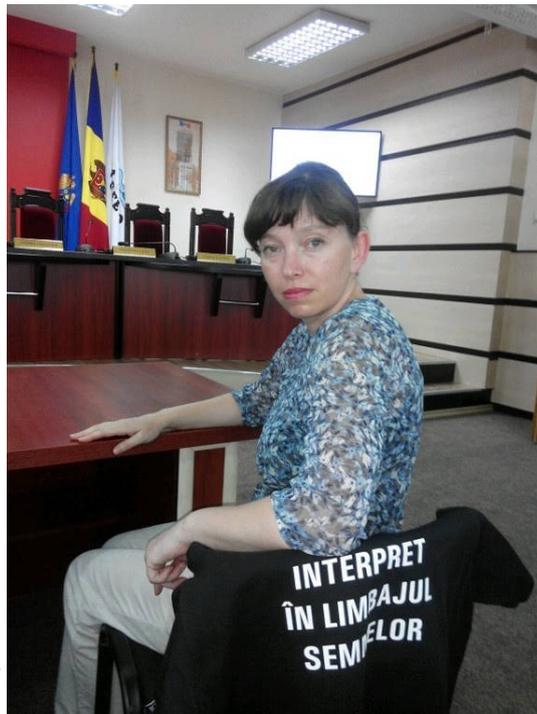
„Această publicație a fost produsă cadrul proiectului „Deaf Info Center – demers pentru accesibilitate în bază de drepturi egale și incluziunea socială a persoanelor cu deficiențe de auz din Republica Moldova”, implementat de Asociația Surzilor din Republica Moldova, în parteneriat cu Alianța INFONET, din resursele Uniunii Europene în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu Asociația Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis”.

Valentina Gurali, interpretă în Limbajul Mimico-Gestual (LMG): „Limbajul semnelor a fost prima mea limbă”

Ce v-a determinat să alegeți această meserie?

Sunt interpretă în LMG din copilărie, deoarece părinții mei erau complet surzi. Limbajul semnelor a fost prima mea limbă. Îmi amintesc cum în copilărie tata s-a înțeles cu educatoarea mea din grădiniță ca ea să discute cu mine mai mult verbal, fiindcă acasă nu aveam așa posibilitate. Chiar și în casa în care am locuit în copilărie trăiau în mare parte persoane care nu auzeau. Ei au observat că eu destul de bine cunosc limbajul semnelor, de aceea se adresau la mine permanent pentru traducere. Printre interpreții LMG din RM sunt și persoane cu dizabilități – hipoacuzici, adică persoane care au auzul păstrat parțial. În prezent, doar ASRM este implicată în formarea și dezvoltarea profesională a interpreților în limbajul semnelor.

Ce calități ar trebui să aibă un bun profesionist în acest domeniu?

Cred că, în primul rând, să aibă răbdare și dragoste față de oameni.

Aveți 16 ani de experiență profesională în cadrul Asociației Surzilor din Moldova. Cum decurge, de obicei, ziua dvs. de muncă?

Până la COVID-19, ne deplasam la locul de destinație al persoanei cu deficiențe de auz, care era programată la o consultație medicală sau la o întrevvedere la Asistența Socială. Deja la ora 8.00 eram la fața locului și puteam într-o zi să deservim vreo 6-7 persoane. După COVID-19, am început să prestăm servicii de traducere în LMG în format online. Astfel, a crescut numărul persoanelor deservite zilnic, deoarece noi nu mai pierdeam timp pentru deplasare și așteptarea în rând. În așa fel, zilnic la biroul ASRM 6 interpreți în LMG pot deservi minim 60 de persoane, care se adresează după suport. La moment, specialiștii noștri se deplasează

la fața locului doar în cazuri în care prezența fizică este obligatorie și este necesară o semnătură personală.

Știu că în prezent în RM sunt 21 de interpreți în LMG licențiați. În Moldova, din păcate, nu există suficiente materiale didactice în limbajul semnelor și acelea au fost editate de ASRM.

Care sunt provocările profesionale din viața unui interpret în limbajul semnelor?

Neînțelegerea oamenilor cu care interacționează persoanele lipsite de auz. Ei argumentează asta prin faptul că informația dată este confidențială, iar interpretul este o persoană străină pentru beneficiar. Aceste persoane nu înțeleg că beneficiarii, care se adresează la noi după suport, au încredere în noi.

Cât de receptivă credeți că este societatea la provocările beneficiarilor cu care lucrați?

Societatea noastră cred că nu este suficient de informată și deschisă pentru a comunica cu persoanele cu deficiențe de auz. Asta ne afectează și pe noi, interpreții. Am observat că în era tehnologiilor informaționale bine dezvoltate, tot mai mulți oameni cu abilități depline nu au răbdarea de a comunica în scris cu alte persoane, în special cu dizabilități de auz. De fapt, nimeni dintre noi nu este asigurat că pe parcursul vieții va fi ferit de dizabilitate, de aceea este foarte important să ne respectăm reciproc și să avem răbdarea de a ne asculta unii pe alții.

Svetlana Gudumac, interpretă în LMG la TVR Moldova

Din 2006, Svetlana Gudumac activează ca interpretă în LMG la Asociația Surzilor din Republica Moldova, iar din 2015 – la televiziunea Moldova 1. Ulterior, a devenit interpretă LMG la TVR Moldova. Părinții Svetlanei au dizabilitate de auz. Svetlana a mărturisit că acest fapt a ajutat-o foarte mult să le înțeleagă necesitățile. Ea consideră că răbdarea și înțelegerea sunt cheia comunicării cu persoanele care au deficiență de auz.

Svetlana, cum poate mărirea ecranului pe care apare interpretul în LMG să faciliteze înțelegerea știrilor de către persoanele care nu aud?

Majoritatea persoanelor cu care lucrez, mai ales cele în etate, spun despre știrile TV că *noi și așa nu auzim, dar voi ne faceți orbi*, fiindcă ei nu pot sta relaxați pe canapea pentru a urmări buletinul de știri, așa cum facem noi. Din

cauza ecranului prea mic, ei sunt nevoiți să-și mute scaunul chiar lângă televizor ca să vadă clar articulația interpretului în limbajul semnelor pentru a înțelege mesajul.

Care este deosebirea majoră atunci când traduceți în LMG în fața oamenilor și în fața micilor ecrane?

Contactul vizual este foarte important pentru un traducător în LMG, de aceea la televiziune mi-a fost la început destul de dificil psihologic să mă adaptez, fiindcă îmi lipsea privirea celor care mă urmăresc. În plus, persoanele cu deficiențe de auz nu au un vocabular la fel de bogat ca al nostru. Uneori, sunt cuvinte pe care persoanele cu deficiențe de auz au nevoie de mai mult timp să le interpreteze, de aceea încerc să găsesc sinonimul potrivit.

La moment, în RM doar posturile Moldova 1 și TVR Moldova prezintă știri în LMG de 2 ori pe zi, la orele 13.00 și 18.00. De ce credeți că se întâmplă acest lucru?

Cred că totul ține de atitudine și de propria experiență de comunicare pe care le au oamenii cu persoanele cu deficiențe de auz. Din cauza indiferenței, am văzut cum în unele spoturi video ecranul cu interpretul în limbajul semnelor apare pe stânga nu pe dreapta, așa cum ar trebui să fie standardul. Problema e că persoanele cu deficiențe de auz nu pot să perceapă mesajul în acest mod, deoarece există o mare diferență în ceea ce privește partea pe care se află ecranul. Moldova 1 a încercat, conform legii, să mărească spațiul pe ecran pentru interpretul în LMG și l-a mărit parțial, ceea ce a facilitat perceperea știrilor de către persoanele cu deficiențe de auz. Reprezentanții TVR Moldova, din păcate, nu au făcut modificări în acest sens, invocând faptul că sunt doar o filială și se supun standardelor televiziunii din București.

Oleg Macovei: „Atunci când învăț un cuvânt nou în limbajul semnelor și îl arăt persoanelor cu deficiențe de auz, văd o bucurie nemărginită pe fața lor”

Oleg Macovei este pedagog și regizor la Casa Republicană de Cultură a Surzilor din Republica Moldova, cu o experiență de 16 ani în domeniul actoriei. Recent, am realizat cu el un dialog pentru a afla mai multe despre colaborarea acestuia cu amatorii de teatru, care frecventează cursul său de actorie în cadrul Casei Republicane de Cultură a Surzilor din Republica Moldova.

Domnule Macovei, cine beneficiază de cursul dvs?

Am o experiență bogată de predare a actoriei pentru oameni din diverse domenii de activitate, ca vârstă și interese, de aceea mi-a fost destul de ușor să lucrez cu acest grup de persoane. De mai bine de un an predau ore de actorie pentru persoanele cu deficiențe de auz, beneficiari ai Asociației Surzilor din Moldova, dar și angajații instituției. Cursurile au loc, de obicei, de 2 ori pe săptămână la Casa Republicană de Cultură a Surzilor din Republica Moldova. Vârsta persoanelor care vin la curs variază între 14 și 40 ani. În mare parte sunt copii, veniți de la școală pentru a socializa, dar lucrez și cu adulți pasionați de artă. De obicei, discut cu beneficiarii cursului prin intermediul unui traducător în LMG, dar, în mare parte, prefer ca actor să le arăt ceea ce vreau să le transmit prin emoții și mișcări exagerate.

Ce descoperire deosebită ați făcut în activitatea dumneavoastră cu persoanele cu deficiențe de auz?

Atunci când învăț un cuvânt nou în limbajul semnelor și îl arăt, văd o bucurie nemărginită pe fețele lor. Cu timpul, am înțeles că nu se deosebesc cu nimic de cei cu abilități depline, au aceleași emoții de bucurie, tristețe sau provocări de zi cu zi, doar că au un limbaj mai specific prin care comunică și vorbesc destul de tare pentru că nu pot auzi.

Ce teme abordați de obicei în scenete?

Cele mai diverse, dar am observat că persoanele cu deficiențe de auz preferă scenete, unde sunt folosite cât mai puține cuvinte, dar mă strădui să ne axăm pe texte, pentru că nu toți oamenii cunosc LMG. În curând planificăm să facem un spectacol mai amplu – „Notre Dame de Paris”. Pe parcursul colaborării noastre am reușit să facem împreună cu ei și un film artistic de o oră. Participanții care vin la Casa de Cultură practică și cântecele gestuale, folosind limbajul semnelor, dar și dansul. Cei care nu aud deloc la fel participă prin menținerea ritmului muzical.

Cum de obicei vă motivați cursanții să aibă performanțe mai mari în domeniul artei?

Le zic că învățarea actoriei le va oferi șansa să fie mai descătușați și mai încrezători ei înșiși. Ulterior, ei vor putea să-și găsească un job mai bun. Chiar și dansul le va ajuta să aibă o ținută corporală mai dreaptă și, respectiv, un mers mai armonios.

Care sunt problemele pe care le întâmpină persoanele cu deficiențe de vorbire și auz?

Am înțeles de la ei că este actuală în Republica Moldova problema incluziunii în școli a copiilor care nu aud. În plus, mulți copii și tineri cu deficiențe de vorbire și auz încă nu cunosc limbajul semnelor și asta le îngreunează comunicarea cu ceilalți, dar și procesul de studii.

Irina Smirnova: „LMG va îmbunătăți performanțele școlare ale copiilor cu deficiențe de auz și de limbaj”

Irina Smirnova este psiho-pedagog, specialist în psihologie corecțională, care activează în calitate de cadru didactic de sprijin la Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu” din comuna Ciorescu.

Irina, ce v-a motivat să accesați aceste cursuri?

În munca mea, interacționez zilnic cu diverși elevi, inclusiv cu copiii cu necesități speciale și părinții acestora. Acest curs mă va ajuta să încep inițierea în domeniul comunicării în limbajul semnelor. Mă bucur că am reușit să stabilim în acest sens o colaborare frumoasă cu specialiștii din cadrul Asociației Surzilor din Moldova, care ne ajută cu diverse întrebări și aspecte care pot apărea în procesul de educație și lucru cu copiii care au deficiențe de auz.

Aveți și elevi cu deficiențe de auz, care învață în școală?

Da, anul acesta avem o fetiță nouă cu deficiențe de auz în clasa noastră. Sper că acest curs ne va ajuta să sporim procesul de incluziune în educație a acesteia, dar și să facilităm adaptarea și informarea clasei privind necesitățile ei specifice legate de dizabilitate. Totodată, învățăm colegii ei cele mai simple gesturi în limbajul semnelor, care ar putea să-i ajute pe copii să comunice împreună mai ușor. Nu vă puteți imagina bucuria pe care o simte fetița atunci când colegii ei o salută cu un gest de prietenie sau de bunvenit. Cel mai frumos rezultat la etapa de față este faptul că fata vine cu plăcere la școală și se bucură de momentele de pauză și de socializare alături de colegii de clasă. Am reușit chiar să adaptăm și să traducem unele activități și jocuri în limbajul semnelor.

V-ați confruntat și cu unele dificultăți în acest sens?

Părinții fetei erau la început contra să includem în sistemul de educație LMG, de teamă că ea va rămâne pe viață o persoană care nu aude și nu va putea comunica cu ceilalți prin vorbire. Însă fata are capacitatea de a vorbi și noi le-am demonstrat că, cu ajutorul semnelor, dactilemelor și cuvintelor prezentate prin LMG noi, pedagogii, reușim să-i formăm noi concepte. Această fată a pierdut capacitatea de auz la o vârstă destul de fragedă și nu are încă conceptele formate în legătură cu unele cuvinte.

LMG va spori progresul școlar la copiii cu dificultăți de auz, iar acest limbaj va fi o pârghie care îi va ajuta să se exprime și să fie mai încrezători în forțele proprii. În cazul în care o persoană care nu aude nu cunoaște LMG în formatul lui oficial, aceasta oricum își inventează propriile semne ca să comunice cu ceilalți.

Chiar și atunci când această persoană pleacă într-o țară străină, ea va înțelege și va putea comunica cu alte persoane cu deficiențe de auz.

Cum veți folosi informațiile de la curs în alte domenii ale activității dumneavoastră?

Un alt aspect din activitatea mea ține de munca cu refugiații din Ucraina. La moment, încă nu am interacționat cu persoane refugiate, care au deficiențe de auz. Însă, dacă voi avea ocazia să discut cu ei în limbajul semnelor, voi fi cred mult mai bine pregătită să o fac, fiindcă nu-mi va fi teamă să încep comunicarea cu ei. Am avut și în școală o familie în care ambii părinți ai copilului aveau deficiențe de auz. Atunci ne era dificil, deoarece nu știam limbajul semnelor și trebuia, prin intermediul copilului, să le adresez părinților unele întrebări mai delicate.

Interacționarea cu persoane care au deficiențe de auz implică conștientizarea unor aspecte importante pentru a asigura comunicarea eficientă și respectuoasă.

Iată câteva lucruri de luat în considerare:

- Folosirea limbajului mimico - gestual: Învăță câteva semne de bază în limbajul semnelor pentru a comunica mai eficient cu persoanele cu deficiențe de auz. De asemenea, asigură-te că utilizarea limbajului gestual este potrivită pentru cultura și regiunea de proveniență a persoanei refugiate.
- Folosirea scrisului: În situațiile în care limbajul gestual nu este posibil, comunicarea scrisă poate fi o modalitate eficientă de a transmite informații și de a comunica.
- Respectarea spațiului personal: Este important să respecti spațiul personal al unei persoane cu deficiențe de auz și să eviți gesturile sau atingerile nepotrivite.
- Folosirea tehnologiei: Poți folosi tehnologia, cum ar fi aplicații mobile sau dispozitive de comunicație asistată, pentru a facilita comunicarea cu persoanele cu deficiențe de auz.
- Sensibilizare culturală: Înțelegerea și respectarea diversității culturale poate ajuta la stabilirea unei comunicări mai bune și la evitarea interpretărilor greșite.

Olesea Paladi: „Semnătura electronică mă va ajuta să lucrez mai eficient cu actele, economisindu-mi timpul și banii”

Olesea Paladi activează ca președintă interimară la filiala teritorială centru în cadrul Asociației Surzilor din Republica Moldova. Ea a fost una din cele 100 de persoane cu dizabilități din Republica Moldova, certificate recent cu semnătură electronică avansată calificată, în cadrul proiectului „Acces Egal pentru Toți”.

Olesea, prin ridicarea semnăturii electronice sunteți cu un pas mai aproape de digitalizare, ceea ce o să vă ajute să comunicați cu statul mai ușor pentru a beneficia de diverse servicii publice. În ce alt context o veți mai folosi?

Încă nu am început să o aplic în activitatea mea profesională, dar sunt sigură că aceasta îmi va ușura mult munca zilnică, mai ales că lucrez deseori cu scrisorile în format electronic pe care trebuie să le semnez.

Majoritatea persoanelor care activează ca prestatori de servicii la stat nu cunosc limbajul semnelor. Cu ce provocări v-ați confruntat până să aveți această semnătură în accesarea serviciilor publice?

Ca persoană cu deficiențe de auz în cadrul ASRM, pot beneficia ușor de serviciile unui traducător în limbajul semnelor. Dacă însă nu am un traducător, îmi este mult mai greu să deslușesc ce-mi zice persoana, dacă se află la o distanță mai mare de mine. De obicei, în acest caz, rog persoana să se apropie și să repete gândul sau încerc să comunic în scris cu prestatorul de servicii.

ASRM a organizat un curs de predare a LMG pentru reprezentanții Ministerului Educației din RM și este al 3-lea din cadrul programului „Războiul din Ucraina: Răspuns și recuperare incluzivă la inițiativa organizațiilor persoanelor cu dizabilități (Faza 2)”. Programul este implementat cu asistența financiară a partenerului de finanțare CBM și Fondului European al Dizabilități. La cursurile anterioare au participat medici, reprezentanții poliției, a procuraturii și studenți din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Cursul a avut o durată de 66 ore. După finalizarea cursului în LMG cei 21 de cursanți vor avea abilitatea de vorbire primară în LMG.

Maia Filipenco: „LMG facilitează conexiunea și înțelegerea între oamenii cu și fără probleme de auz și de vorbire”

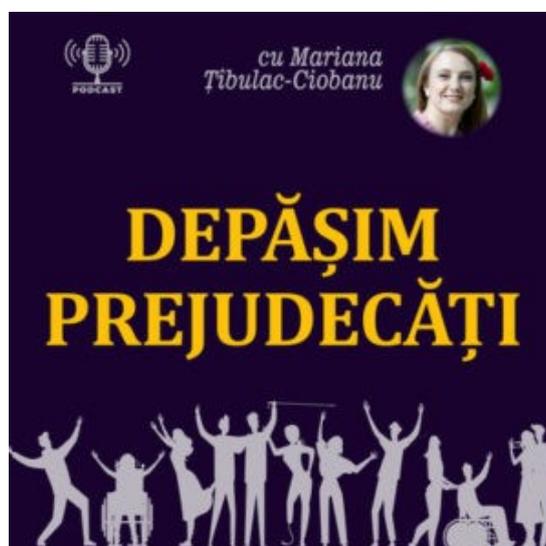
Maia Filipenco, este logoped și psiholog de profesie, totuși a decis să urmeze cursurile specializate de limbaj mimico-gestual pentru a avea noi oportunități de comunicare cu copiii, tinerii sau chiar și vârstnicii ce fac parte din această comunitate. Dumneaei este invitata podcastului social „Depășim Prejudecăți” din luna aprilie 2024.

Într-o lume în care comunicarea rapidă și eficientă este esențială, interpretul mimico-gestual joacă un rol crucial în a facilita conexiunea și înțelegerea între oamenii cu și fără probleme de auz și de vorbire. Multora li se pare straniu sau chiar ciudată această formă

de comunicare, când vezi doi sau mai mulți oameni care dau din mâini și fac anumite semne și gesturi, ei nu știu că acesta este forma lor de comunicare, iar limbajul mimico-gestual este un instrument vital de dialog pentru persoanele surde.

Ascultând episodul 3 din sezonul 4 de podcast, de pe site-ul www.depasimprejudecati.org poți afla ce răspunsuri a dat Dna Filipenco la următoarele întrebări:

- De ce ați ales să cunoașteți limbajul mimico-gestual, alături de celelalte profesii pe care le aveți?
- Când și unde ați aflat prima oară despre limbajul mimico-gestual?
- Ce tip de studii urmați pentru a deveni expert în limbajul mimico-gestual?
- Unde? De câte ori pe săptămână? Cine sunt instructorii/formatorii care vă învață?
- Care sunt principalele tehnici și metode pe care le folosiți în studierea limbajului mimico-gestual?
- Care au fost principalele provocări în practică, pe care le întâmpinați în procesul de învățare și cum le depășiți?
- Cum îi va ajuta limbajul mimico-gestual pe acești oameni care nu aud și cu care dvs intenționați să lucrați?
- Cum vedeți evoluția limbajului mimico-gestual în viitor?

A fost lansată aplicația „Deaf Info Center” pentru persoanele cu deficiențe de auz din Republica Moldova

Pe 25 aprilie curent, în cadrul unei mese rotunde, a fost lansat serviciul „Deaf Info Center”, care vine în întâmpinarea nevoilor specifice ale comunității persoanelor cu deficiențe de auz din țara noastră, oferind acces la informație și servicii esențiale într-un mod adaptat și accesibil, prin intermediul unei aplicații online, care poate fi descărcată de pe App Store sau magazinul Google Play.

Astfel, aplicația permite persoanelor cu deficiențe de auz să folosească serviciile unui interpret, în format de videoconferință, fără a mai fi nevoie ca interpreții în limbajul mimico-gestual să se deplaseze la beneficiari.

Vasile Cușca, secretar de stat, a subliniat importanța acestui serviciu: „Prin acest nou serviciu, ne dorim să transmitem un mesaj de susținere și înțelegere către fiecare persoană cu deficiențe de auz și familiile acestora. Suntem aici pentru voi, pentru a vă oferi nu doar accesibilitate, ci și un suport real pentru o viață mai bună și o societate mai incluzivă pentru toți”.

„Sper că datorită acestui proiect persoanele cu deficiențe de auz își vor putea rezolva toate problemele urgente. Au fost cazuri când persoanele nimereau în accidente sau se simțea rău și aveau nevoie de ajutor urgent. Acest serviciu are scopul de a oferi reacție urgentă la astfel de situații”, a declarat, Ruslan Lopatiuc, președintele Asociației Surzilor din Republica Moldova.

Conform legii privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului, persoanele cu deficiențe de auz din țara noastră beneficiază de servicii gratuite de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual, care sunt acordate de către interpreții Asociației Surzilor din Republica Moldova. Aceste servicii sunt subvenționate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Aplicația „DEAF Info Center” a fost creată în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”. Proiectul este implementat de Asociația Surzilor din Republica Moldova, în parteneriat cu Alianța INFONET, cu sprijinul Uniunii Europene și cofinanțat de Fundația Soros Moldova, Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis. Pentru mai multe detalii despre serviciul „Deaf Info Center”, accesați pagina Asociației Surzilor din Republica Moldova:

www.as.md/deaf-info-center

Telefon: 022-72-99-25.

Sursa: <https://slink.ro/NkiCe>

La ce ne ajută cunoașterea Limbajului Mimico-Gestual?

Dacă doriți să contribuiți la construirea unei lumi mai unite, mai incluzive și mai echitabile pentru toți, vă încurajez să acceptați provocarea și să vă înscrieți la aceste cursuri specializate. Stăpânind limbajul mimico-gestual, puteți realiza următoarele:

- ⇒ Puteți traduce discursurile, conversațiile și informațiile audio.
- ⇒ Puteți asigura accesul la informații și învățare pentru elevii surzi, traducând lecțiile, prezentările și materialele didactice.
- ⇒ Puteți oferi sprijin în procesul de consiliere și mentorat, facilitând dialogul și înțelegerea între consilier/mentor și persoana surdă.
- ⇒ Puteți ajuta la comunicarea între personalul medical și pacienții surzi, asigurând înțelegerea corectă a diagnosticilor, tratamentelor și instrucțiunilor medicale.
- ⇒ Puteți sprijini comunicarea în cadrul întâlnirilor, conferințelor și evenimentelor, asigurând accesibilitatea informației pentru persoanele surde și promovând incluziunea și diversitatea în mediul profesional.

Și tinerii cu deficiențe de auz sunt așteptați să aplice la programul FLEX

FLEX se angajează să ofere oportunități egale pentru toți tinerii eligibili, inclusiv cei cu deficiențe de auz. Ne dorim să vă oferim șansa de a vă dezvolta abilitățile, de a vă îmbogăți experiența și de a vă conecta cu oportunități noi și inspiraționale. În cadrul programului FLEX, veți avea acces la resurse și suport adaptate nevoilor voastre specifice. De la procesul de recrutare, unde materialele de testare adaptate sunt disponibile, până la experiența pe teren în Statele Unite, unde veți primi sprijin suplimentar din partea organizațiilor de plasament, familiilor gazdă și școlilor gazdă, ne angajăm să vă asigurăm că veți avea o experiență de program reușită și plină de realizări.

Sunteți încurajați să vă înscrieți și să faceți parte din comunitatea FLEX.

Sunteți invitați să accesați următorul link pentru detalii:

<https://www.discoverflex.org/applicants-with-disabilities>

<https://www.moldova.americancouncils.org/flex-ro>

Preot pentru surdomuți

Când cuvintele nu au mai avut loc pentru că nu și l-au creat, a rămas tăcerea. Tăcerea celor care, neauziți de nimeni, comunică prin semne.

În fiecare duminică, biserica surzilor din mijlocul orașului Pitești adună la slujbă acei credincioși strânși într-o comunitate mică în care se simt bine și simt că-i aparțin.

Liturghia semnelor

Slujba nu diferă cu nimic de cea ținută vizavi, în biserica pentru auzitori. Doar că lipsesc cuvintele. Înlocuite treptat de gesturi și mimica feței. Și pentru că este o biserică pentru surzi, altarul este nemascat, la vedere. Dacă nu se aude, trebuie să se vadă ce se întâmplă. Trei dintre preoți sunt surdomuți. Un al patrulea a învățat limbajul mimico-gestual după ce, pe băncile facultății, s-a apropiat de colegi de-ai săi surdomuți, le-a învățat nevoile, suferințele și lipsurile.

"Ucenic" al părintelui Onu, a învățat limbajul mimico-gestual și astăzi ține slujbe pentru surdo-muți – o mână de oameni care sorb din privire fiecare gest, fiecare semn de înălțare și coborâre, de liniște și neliniște, de zâmbet în colțul gurii sau de tristețe și amorțeală în degetele mâinii. Auzul n-are de-a face cu nimic din ce se întâmplă. Doar văzul și sufletul trebuie să ți le deschizi.

Părintele Cătălin e tot o lumină când descrie cu mâinile gesturi ample despre ridicarea la Cer a lui Iisus pentru mântuirea noastră. Ochii îi râd, transmițând liniște. O altă liniște. Superioară. În semicerc compact, credincioșii adunați stau cu mâna întinsă pe mutește așteptând să primească binecuvântarea Celui de Sus. Un alt preot ține o predică, iar auditoriul îl soarbe din priviri. Gesturile nu sunt ample. Sunt scurte, apăsătoare, convingătoare și hotărâtoare. Cu fiecare pumn strâns tras spre piept, auzi cuvinte nespuse, iar cu fiecare braț ferm ridicat știi că nu ești singur. În stânga, dascălul privește spre cer, în timp ce mâinile îi croiesc în aer înțeleșuri divine, iar totul se termină cu pumnul drept strâns cu degetul arătător ridicat, coborând încet și sprijinindu-se pe palma stângă: "Amin!".

Tăcerea, limbajul îngerilor

Plecând de la ideea că limbajul auzitorilor este sonor, iar al surdo-mușilor este vizual, părintele Onu a insistat și a creat limbajul liturgic pentru surdomuți.

S-a "inspirat" din icoane și a tradus însemnele în limbajul mimico-gestual. Așa a fost tradus cuvântul "sfânt" în limbajul surdomușilor în două mâini care descriu un arc de cerc deasupra capului. "Este altă consistență în topica frazei. Eu am văzut ce știu ei, iar restul am completat cu limbajul gestual liturgic, plecând de la ceea ce spune icoana ca să nu am contestări. Pentru că au fost destule și m-au făcut să fiu mai atent, și să nu greșesc în ceea ce fac".

Astfel, în 2008 a fost aprobat *primul limbaj mimico-gestual liturgic din lumea ortodoxă*. Acum există 22 de biserici pentru surdomuți în România, o facultate de teologie cu specializare și masterat pentru surzi. Cei care urmează aceste cursuri pot ajunge preoți pentru surdomuți, asistenți sociali sau profesori de limbaj mimico-gestual.

Sursa: <https://jurnalul.ro/campaniile-jurnalul/preot-pentru-surdomuti-535841.html>

O nouă alee în incinta Grădinii Botanice din Chișinău - ALEEA INCLUZIUNII

Plantarea ALEII INCLUZIUNII, care s-a desfășurat la inițiativa Asociației Obștești Alianța INFONET, în data de 29 aprilie 2024, în incinta Grădinii Botanice din Chișinău, vine să contribuie la consolidarea demersului univoc al comunităților, care pledează pentru recunoașterea importanței accesibilității la mediul fizic, social, economic și cultural, la sănătate și educație și la informare și comunicare, pentru a da posibilitate, persoanelor cu dizabilități să se bucure pe deplin de toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în condiții de egalitate drepturi cu toți cetățenii Republicii Moldova.

Au fost plantați arbori de sakura, pe fiecare fiind aplicat un medalion cu inscripția numelui organizației care l-a plantat.

La eveniment au participat reprezentanții ai organizațiilor necomerciale partenere, care au fost implicate în campaniile de monitorizare, evaluare și promovare a condițiilor de accesibilitate infrastructurală și informațională a secțiilor de votare din Republica Moldova. Și vine să încununeze opera campaniilor „Acces Egal pentru Toți”, realizate în cadrul mai multor proiecte, implementate cu suportul mai multor donatori și, în parteneriat cu UNDP Moldova, Fundația Soros Moldova, Fundația Est-Europeană.

Plantarea unei Alee a Incluziunii cu arbori de sakura în cadrul evenimentului în care au participat reprezentanții organizațiilor necomerciale partenere este mai mult decât o simplă acțiune de împodobire a spațiului.

Aleea Incluziunii cu arbori de sakura poate atrage atenția asupra nevoii de a promova drepturile și necesitățile persoanelor cu dizabilități în societate. Este o modalitate de a atrage atenția asupra importanței incluziunii și de a încuraja o mai mare conștientizare și sensibilizare în rândul publicului larg.

„Arborii de sakura sunt cunoscuți pentru frumusețea lor și pot crea un mediu relaxant și plin de pace. Aleea Incluziunii poate deveni un loc în care toți oamenii se pot bucura de frumusețea naturii, indiferent de vârstă, etnie, statut social sau dizabilitate. Grădina Botanică din Chișinău este un spațiu verde și curat și unde oamenii pot interacționa într-un mediu liniștit și prietenos!”

Vasile Corduneanu,

CNIR al Asociația Nevăzătorilor din Moldova

„În ceea ce privește incluziunea persoanelor cu dizabilități, plantarea unei Alee a Incluziunii cu arbori de sakura poate servi ca un simbol puternic al angajamentului față de promovarea accesului egal și a drepturilor noastre în societate. Noi putem nu mai rău ca alții să contribuim la înverzirea pământului. Sakura va deveni „Copacul care ne unește!” Cred că acesta este un pas important în direcția creării unui mediu mai inclusiv și mai prietenos pentru toți membrii comunității”.

Lilia Puzderi Cainareanu,

Asociația Obștească a Băștinașilor din Borogani

„Sakura ca și copac, reprezintă un simbol al frumuseții, fragilității și al veșniciei în cultura japoneză. Plantarea acestor arbori în Aleea pe care am numit-o noi a „Incluziunii” va simboliza faptul că fiecare om, indiferent de abilități sau dizabilități, este egal cu ceilalți, este frumos și valoros așa cum este el. M-am bucurat să pot contribui și eu la înverzirea plaiului natal.”

Vasile Savca, Grupul de inițiativă Căușeni AID

Tehnologii ajutătoare persoanelor cu dizabilități

Aplicații pentru autism – CanPlan

CanPlan este o aplicație gratuită care promovează independența, ajutând persoanele cu provocări cognitive să îndeplinească sarcinile cu succes.

Aplicația ajută utilizatorii împărțind activitățile în secvențe ușor de urmărit, folosind fotografii și întărite cu instrucțiuni text și audio. Funcțiile de programare și de memento pot determina utilizatorii să finalizeze rutinele necesare la timp și creează oportunități pentru consolidarea sarcinilor și succesul general.

Această aplicație poate fi folosită de familii, personalul școlii, terapeuți și lucrătorii de asistență într-o gamă largă de medii pentru a sprijini independența unei persoane și a preda noi abilități. Capacitatea de a personaliza sarcini, folosind fotografii personalizate, ieșire vocală și texte scrise, nu numai că va încuraja participarea activă la dezvoltarea secvențelor la nivelul de abilități al utilizatorului, ci susține și implicarea motivației.

Apple anunță noi instrumente de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități

Apple introduce un nou set de instrumente pe dispozitivele sale, inclusiv un instrument de detectare a ușilor care utilizează senzorii iPhone sau iPad pentru a ajuta persoanele cu deficiențe de vedere să se orienteze atunci când ajung într-un loc nou.

Instrumentul de detectare a ușilor va fi disponibil pentru utilizatorii cu modele mai noi de iPhone și iPad Pro, care găzduiesc scannerul Lidar al companiei, care va fi folosit alături de camera dispozitivului pentru a identifica ușile atunci când un utilizator ajunge într-o nouă locație. De asemenea, va descrie atributele sale, astfel încât utilizatorul să știe cum să o deschidă și să citească semne și simboluri în jurul ușii și să ofere informații suplimentare, cum ar fi numărul clădirii sau al biroului, pentru a ajuta persoanele nevăzătoare sau cu vedere slabă.

Acestui instrument i se va alătura un nou instrument de accesibilitate pentru Apple Watch care va permite persoanelor cu dizabilități fizice și de mobilitate să controleze ceasul prin comenzi vocale de pe un iPhone conectat. În plus, Apple a declarat că va introduce subtitrarea în direct pe iPhone, iPad și Mac pentru utilizatorii surzi și cu deficiențe de auz, permițându-le acestora să vizualizeze subtitrări în direct pentru orice conținut audio în timpul apelurilor video, a conținutului de streaming și a videoclipurilor din social media, cu subtitrări generate pe dispozitiv pentru a proteja confidențialitatea.

Aplicația care îi ajută pe cei cu nevoi speciale să-și facă prieteni

Nu este întotdeauna ușor să-ți faci prieteni noi, mai ales dacă trăiești cu o dizabilitate.

Acum există o nouă aplicație care poate face diferența în viața cuiva. Se numește aplicația Friendi și conectează părinții persoanelor care au nevoi speciale, astfel încât aceștia să își poată conecta fiii și fiicele cu prietenii. Aplicația a fost creată de Ben Raskin. Prietenul său Jared are autism, iar Ben a vrut să-l ajute să cunoască alți oameni.

„Îmi pasă de Jared, așa că am vrut să-i țin companie și să-i fiu prieten”, a explicat creatorul. „Funcția de bază, găsirea prietenilor, se bazează pe distanța unul față de celălalt, pe potrivirea intereselor și a vârstei.”

Părinții se pot conecta la aplicație și pot găsi persoane cu interese similare pe care fiii și fiicele lor ar putea dori să le cunoască. Raskin îl numește un „spărgător de gheață cu părinții în control” și spune că scopul lui este ca toată lumea să aibă un prieten.

Sursa: <https://parentnetworkwny.org/ro/autism-apps-canplan/>

Construirea Păcii Durabile și Incluzive, Consolidarea Încrederii și Coeziunii Sociale pe ambele maluri ale râului Nistru

CDPD a dat start implementării proiectului: „Construirea Păcii Durabile și Incluzive, Consolidarea Încrederii și Coeziunii Sociale pe ambele maluri ale râului Nistru”. Scopul proiectului: Consolidarea rețelei de parajuriși de pe malul stâng al Nistrului în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități. Rezultate așteptate:

1. Foaie de parcurs elaborată pentru înființarea instituției para-juriștilor pe malul stâng al Nistrului;
2. Rețeaua de para-juriști de pe malul stâng a Nistrului își întărește capacitățile de a opera în acordarea de asistență juridică și facilitarea accesului la serviciile disponibile pe malul drept pentru locuitorii regiunii transnistrene.
3. Rețeaua de parajuriști de pe malul stâng al Nistrului este pilotată în acordarea de asistență juridică și facilitarea accesului la serviciile disponibile pe malul drept pentru locuitorii regiunii transnistrene.
4. Punctele de vedere exprimate în această publicație sunt ale Centrului pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și nu reprezintă în mod necesar punctele de vedere ale Organizației Națiunilor Unite, ale nici uneia dintre organizațiile sale afiliate sau ale statelor membre ale acestora. Sursa: www.facebook.com/cdpdmd/?locale=ro_RO

Alături de copiii cu dizabilități din Cahul

În municipiul Cahul există un centru care oferă servicii speciale pentru copiii cu dizabilități din mun. Cahul și raionul Cahul. Centrul a fost înființat în clădirea unei foste grădinițe, în baza unui proiect implementat și finanțat de EveryChild, UNICEF Moldova, și a devenit un loc unde copiii au șansa de a trăi independent.

„Centrul de zi pentru copii cu dizabilități” a fost inaugurat în septembrie 2002 cu scopul de a asigura accesul copiilor și familiilor aflați în dificultate la servicii de asistență socială de calitate. Misiunea Centrului este de a schimba atitudinea față de problema copilului cu dizabilități, stimularea psiho-emoțională și acordarea serviciilor sociale și educaționale pentru copii și părinți.

Centrul este un serviciu social și este în subordinea Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei a Consiliului

raional Cahul. Cheltuielile de întreținere a Centrului sunt suportate din bugetul raional.

„ Centrul nostru este o alternativă la instituțiile de învățământ. Beneficiarii centrului sunt copiii care sunt trimiși de către medicii specialiști: ortoped, psihiatru, neuropediatru, medic de familie etc., în diagnosticul și serviciul de specialitate necesar. „

"Copiii beneficiază de servicii în funcție de nevoile lor, care sunt stabilite în prealabil pe baza unui plan individual și se desfășoară zilnic atât individual, cât și în grup, ținând cont de abilitățile și nevoile copiilor. Centrul oferă programe educaționale pentru dezvoltarea abilităților de autonomie personală și socială", spune Viorica Gîsca, directoarea Centrului.

Grupul de beneficiari ai Centrului sunt copiii cu dizabilități, copii cu CES, familiile copiilor și specialiștii din domeniul social, educație ș.a. specialiști. Capacitatea maximă a Centrului este de 18 copii cu dizabilități multiple cu vârsta cuprinsă între 2,5 – 18 ani plasați pentru o perioadă nedeterminată, reieșind din diagnosticul și necesitățile copilului și 28 de copii cu CES (cerințe educative speciale) cu vârsta cuprinsă 0 luni – 18 ani.

În cadrul centrului, fiecare copil poate beneficia de activități de reabilitare și restaurare în conformitate cu un program individual de servicii. Activitățile sunt desfășurate de o echipă de specialiști pregătiți în domeniul pedagogiei speciale și al psihopedagogiei: profesori, defectolog, logoped, psihopedagog, kinetoterapeut. În conformitate cu standardele minime de calitate, Centrul asigură o alimentație adecvată: copiii sunt hrăniți de două ori pe zi (micul dejun și prânzul), unde, în funcție de vârsta lor, primesc cantitatea de energie și calorii necesare pentru a-și satisface nevoile fiziologice.

Toate serviciile specializate sunt prestate în zilele de luni până vineri, de la ora 8:10 la 16:00. Copiii beneficiază de următoarele servicii: educaționale; de abilitare și reabilitare: suport psihologic, logopedie, kinetoterapie; recreative și de socializare: activități cultural-distractive, de petrecere al timpului liber; de consiliere și sprijin pentru părinți, reprezentanți legali: activități de suport și de asistență; de colaborare cu profesioniști și instituții relevante; de îngrijire, alimentație, transport.

„Dacă mă veți întreba, dacă avem istorii de succes în peste 20 de ani de activitate? Da, avem: atunci copii, beneficiari ai Centrului - acum tineri angajați, tineri ce au făcut studii, tineri ce și-au deschis mici afaceri și care și-au creat familii. Întregul articol poate fi citit pe: <https://slink.ro/qSHWc>

Unele aeroporturi oferă facilități persoanelor cu dizabilități

Dacă sunteți un călător cu dizabilități sau cu mobilitate limitată, legislația recentă a UE (EC1107/2006) vă asigură că aveți drepturi din momentul în care sosiți pe Aeroportul Internațional din Barcelona și până când ajungeți la destinație (iar dacă destinația se află în UE, ar trebui să beneficiați de aceleași servicii la aeroportul la care ajungeți).

Aeroportul dispune de zone speciale cunoscute sub numele de "puncte de întâlnire", care oferă servicii pentru persoanele cu handicap, indiferent dacă v-ați luat sau nu măsuri prealabile.

N.B.: aceste "puncte de întâlnire" se ocupă în mod special de clienții cu dizabilități, oferind scaune cu roțile și asistență la check-in la aeroport. Aceste puncte de întâlnire sunt diferite de zonele standard alocate pentru întâlnirea generală a călătorilor.

Înainte de călătorie - Rezervarea zborului în calitate de călător cu dizabilități/mobilitate limitată

Este esențial să informați compania aeriană cu privire la orice cerințe speciale pe care le aveți în momentul rezervării.

Din păcate, unele companii aeriene nu vă permit să zburați decât dacă sunteți însoțit de un alt călător care este apt de muncă. Merită să verificați acest lucru înainte de a face rezervarea.

Aeroportul vă recomandă să vă rezervați biletul cu cel puțin 7 zile înainte de zbor, pentru a da timp companiei de zbor să se pregătească. Cu toate acestea, este esențial să faceți rezervarea cu cel puțin 48 de ore înainte de zbor. Dacă nu îi anunțați cu 48 de ore înainte, personalul companiei aeriene nu vă poate garanta că veți primi asistență.

În ziua călătoriei - Facilități pentru călătorii cu dizabilități / mobilitate limitată

Aeroporturile din Uniunea Europeană sunt obligate prin lege să ofere asistență în fiecare etapă a călătoriei călătorilor cu dizabilități și mobilitate limitată.

Dacă plecați de la Aeroportul Barcelona, vi se va oferi: preluare de la un "Punct de întâlnire" (un stand la care persoanele cu dizabilități pot solicita asistență în aeroport - pentru mai multe detalii, consultați mai jos), ajutor cu bagajele, ajutor la check-in, însoțire până la zona de îmbarcare, însoțire prin punctele de control, la bordul avionului și până la locul dumneavoastră.

Dacă sosiți la aeroportul din Barcelona și sunteți o persoană cu dizabilități, vi se va oferi ajutor cu următoarele:

- manipularea bagajelor: asistență la coborârea din avion ajutor la ridicarea bagajelor din sala de bagaje, dacă este necesar
- transport și asistență până la un "punct de întâlnire" din aeroport.

Dacă vă aflați la Aeroportul Barcelona pentru un zbor de transfer, aveți dreptul legal la asistență pentru tot ceea ce este necesar pentru a vă îmbarca în zborul de legătură.

Solicitarea de asistență de la Aeroportul Barcelona

Este recomandat să contactați aeroportul înainte de călătorie pentru a le comunica cerințele speciale. Există diferite opțiuni pentru a-i informa cu privire la vizita dumneavoastră:

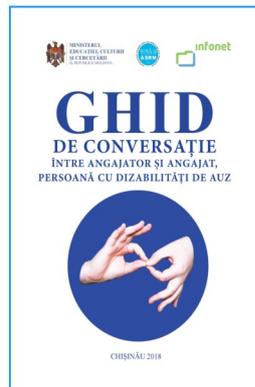
Cu toate acestea, este important să rețineți că nu este necesară o notificare prealabilă în ceea ce privește asistența de la aeroport (deși va trebui să notificați în prealabil compania aeriană cu care călătoriți - a se vedea mai sus).

Aeroportul este împânzit de stații cunoscute sub numele de "puncte de întâlnire". Pentru mai multe informații, consultați linkul de mai jos:

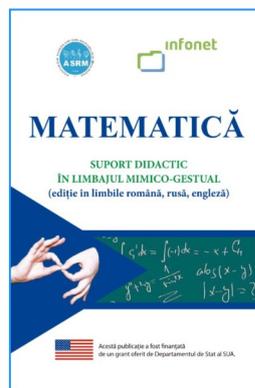
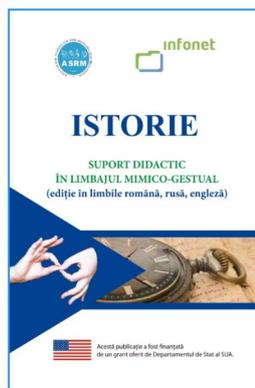
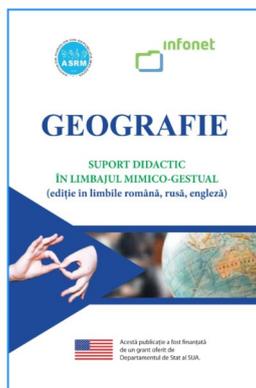
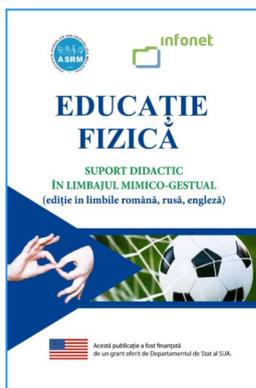
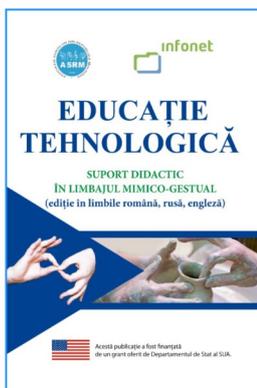
<https://slink.ro/Frisx>

BIBLIOTECA ASRM

SUPORT DIDACTIC ÎN LMG

SURDOSERVER.MD

PLATFORMA limbajului mimico-gestual din Republica Moldova în format **VIDEO**

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTERUL POLITICI TRANSPARENTĂ DECIZIONALĂ PROFESII ȘI SERVICII JURIDICE PLATFORME CONSULTATIVE MEDIA CONTACTE

[Acasă](#)

Registru de stat al interpreților și traducătorilor autorizați

Extras din registru de stat al interpreților și traducătorilor autorizați actualizat la 19.04.2023

Secția managementul documentelor: +373 22 20 14 31
E-mail: secretariat@justice.gov.md
Serviciul petiții și relații cu publicul: +373 22 20 14 20
Linia instituțională pentru informare: +373 22 20 14 20
©2024 Ministerul Justiției al Republicii Moldova. Toate drepturile rezervate.

<https://justice.gov.md/ro/content/registru-de-stat-al-interpretilor-si-traducatorilor-autorizati>

Citate inspirate despre dizabilitate

Cu toții avem nevoie în anumite momente de o încurajare care să ne determine să depășim un obstacol și să ne continuăm drumul în viață. Citatele motivaționale sunt un ajutor imediat, care ne redirecționează energia și mintea spre o cale pozitivă și o schimbare imediată în procesul de gândire. Cuvintele ce urmează sunt preluate de la cei mai experimentați oameni și au o putere nemărginită asupra psihicului fiecăruia dintre noi.

„Cunoaște-mă pentru abilitățile mele, nu pentru dizabilitatea mea.” — Robert M. Hensel

„Aleg să nu plasez „DIZ”, în capacitatea mea.” — Robert M. Hensel

„Nu am o dizabilitate, am o abilitate diferită.” — Robert M. Hensel

„Dizabilitatea mea mi-a deschis ochii pentru a-mi vedea adevăratele abilități.” — Robert M. Hensel

„Nu există o dizabilitate mai mare în societate decât incapacitatea de a vedea o persoană ca mai mult.” — Robert M. Hensel

„Singura dizabilitate din viață este o atitudine proastă.” — Scott Hamilton

„Dizabilitatea mea există nu pentru că folosesc un scaun cu rotile, ci pentru că mediul mai larg nu este accesibil.” — Stella Young

„Să încetăm să „tolerăm” sau să „acceptăm” diferența de parcă am fi mult mai buni pentru că nu suntem diferiți în primul rând. În schimb, să sărbătorim diferența pentru că în această lume este nevoie de mult curaj pentru a fi diferit.” — Kate Bornstein

Extras din Registrul de stat al interpreților și traducătorilor autorizați

Nr d/o	Nr d/o Registrul de stat	Numele și prenumele	Date privind studiile și limbile pentru care este autorizat	Seria, nr. autorizației și data eliberării	Numărul de telefon
1.	289	Fedorenco Zinaida	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 323 din 31.01.12	<u>Tel. 52-24-01</u>
2.	290	Țibuliscăia Irina	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 318 din 31.01.12	<u>Tel. 079027380</u>
3.	291	Lucașov Ana	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 318 din 31.01.12	<u>Tel. 068765311</u>
4.	292	Gural Valentina	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 350 din 31.01.12	<u>Tel. 56-68-59</u>
5.	293	Sîrbu Liudmila	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 320 din 31.01.12	<u>Tel. 067436171</u>
6.	294	Darii Liliana	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 321 din 31.01.12	<u>Tel. 067436166</u>
7.	295	Babici Natalia	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 319 din 31.01.12	<u>Tel. 069371371</u>
8.	296	Bargan Alla	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi și surdomuți</i>	Autorizație seria AI nr. 322 din 31.01.12	<u>Tel. 079542709</u>
9.	502	Volcova Natalia	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 610 din 17.02.2017	<u>Tel. 067436168</u>
10.	503	Mujanovscaia Larisa	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 609 din 17.02.2017	<u>Tel. 078217745</u>
11.	504	Scripnic Mariana	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 608 din 17.02.2017	<u>Tel. 069781962</u>
12.	505	Kuzminkina Natalia	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 607 din 17.02.2017	
13.	506	Gudumac Svetlana	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 606 din 17.02.2017	<u>Tel. 067275617</u>
14.	507	Caraman Ecaterina	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 605 din 17.02.2017	<u>Tel. 069581857</u>
15.	508	Gabura Nina	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 604 din 17.02.2017	<u>Tel. 067575256</u>
16.	509	Prîhlenco Tatiana	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 603 din 17.02.2017	<u>Tel. 068444766</u>
17.	510	Vamașescu Natalia	Certificat de studii și calificare profesională Autorizat ca <i>interpret pentru semnele celor surzi, muți sau surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 602 din 17.02.2017	<u>Tel. 069401414</u>

18.	565	Petrov Ina	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi ori surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 684 din 06.03.2023	<u>Tel. 067436171</u>
19.	566	Bargan Vladislav	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi ori surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 685 din 06.03.2023	<u>Tel. 079433554</u>
20.	567	Bologan Olesia	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi ori surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 686 din 06.03.2023	<u>Tel. 069110311</u>
21.	568	Rusnac Aliona	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi ori surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 687 din 06.03.2023	<u>Tel. 060528581</u>
22.	569	Timonicenco Valentina	Certificat de studii speciale Autorizat ca <i>interpret</i> pentru <i>semnele celor muți, surzi ori surdomuți</i>	Autorizația seria AI nr. 688 din 06.03.2023	<u>Tel. 068477221</u>

Sursa : <https://justice.gov.md/ro/content/registrul-de-stat-al-interpretilor-si-traducatorilor-autorizati>

Notă ASRM:

În Republica Moldova sunt estimativ 5.000 persoane cu deficiențe de auz.

1 interpret = 227 persoane cu deficiențe de auz. Media în Uniunea Europeană – 1 interpret = 70-100 persoane (! Finlanda – 1 interpret = 30 persoane)

ASOCIAȚIA SURZILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Telefon: 022-72-99-25	Email: deaf.moldova@gmail.com
Fax: 022-72-99-27	Adresa: mun. Chișinău, MD-2009, str. Vasile Alecsandri, 1
Web: https://as.md/	Surdoserver: https://surdoserver.md/

FT „Chișinău” ASRM	FT „Nord” ASRM
Președinte FT „Chișinău” ASRM - Darii Liliana mob: (+373) 67436166 / mob: (+373) 61074761 tel: (22) 73-19-90 e-mail: ft.chisinau@mail.ru str. Vasile Alecsandri, 1, MD-2009, mun. Chișinău	Președinte FT „Nord” ASRM - Rusnac Aliona mob: (+373) 067436167 tel: (231) 2-23-44 e-mail: rusnacaliona@gmail.com str. Schiusev, 2, MD-3100, mun. Bălți
FT „Centru” ASRM	FT „Sud” ASRM
Președinte interimar FT „Centru” ASRM - Paladi Olesia mob: (+373) 76002647 e-mail: tcentraasrm@gmail.com str. Vasile Alecsandri, 1, MD-2009, mun. Chișinău	Președinte FT „Sud” ASRM - Dudco Vera mob: (+373) 069360561 e-mail: ftsudasrm@gmail.com str. Alexandru cel Bun, 135, MD-4100, mun. Cimișlia

Finanțat de
Uniunea Europeană

Cofinanțat și implementat de
Fundația Soros Moldova

**„Această publicație a fost produsă cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.
Responsabilitatea pentru conținutul publicației îi revine în exclusivitate Asociației
Surzilor din Republica Moldova și nu reflectă în mod necesar opinia Uniunii Europene”.**

Redactori: Victoria Boțan, Mariana Țîbulac-Ciobanu, Maria Balan